

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetel csapán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díja:
Öt hasábon petítzor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartógarmond sora 20 kr. — Nagyobb és több soros hirdetések
juttányosan csökkenthetők.

A lap szellemi részére s a nyilvántartó vonatkozó minden
köszönetnyelv s szerkesztőhöz küldendő.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

H Y M N U S Z

a balassa-gyarmati dalegylet zászlóavatási
ünnepére, 1883-ik évi szeptemberhő 9-én.

Irta: *Pajor István.*

Szavaltá: *Brankovics György.*

Mi gyujtja a kebelt? Miért
Dobog a szív oly hangosan?
Mily eszme küzd uj életért
A lélek tűzkohóiban?
A *Dal* fogamszik titkon ott; —
Bűvös világ tündér-fia! . . .
Meghallod-e a dalnokot?
Figyelsz-e rá oh Hunnia?

Lezúgtak a véres csaták,
Mikben Hadúrnak kedve telt;
A harszi kürtök érekszavát
Széltdebb ének váltja fel;
De nem lankadt az őserény
Imádni téged drága Hon!
Tied a dal ez' ünnepén
Ma is az első billikom!

A honfisziv lány húrjain
Rezdül az ihletés szava:
Egy ezredév határain
Túl, szebb jövőt ér e haza.
Uj ezredév, boldog s nyugodt,
Testvéries, viszálytalan;
Hol a mi végzet átka volt,
Feledve mind s temetve van!

Nézzétek a zászlót: miként
Lobognak büszke szárnyai,
Jelezve kebletek hevét
Gyarmat lelkes dalárai!
Legyen is szent előttetek
E jel, míg egy foszlánya tart;
Dalolván lelkesítetek
Egyesülni minden magyart!

Zúdulna bár ekkor vihar,
Rombolni, dúlni o hazát;
Az egybeforrt szabad magyar
Legyőzi gyilkos ostromát;
Eltét, vért készen áldoz ő
Megtámadott hazájaért;
Am jöjjön a ki vakmerő,
E szent földből csak egy rögért!

Föl a zászlót a nap felé,
Hadd őrödjön lángaugáriban!
A rőszvét, úgyis, ott szülő,
Hol a fény és ihlet fogan;
Zendüljön a dal: lágyan, és
Harsogva, férfijakakon;
Tévedt szent testvérülés!
Virultodért oh drága Hon!

A b.-gyarmati dalegylet zászlóavatási ünnepélye.

Örökké emlékeztetés marad a szept 8 és 9 ki nap.
Még most is káprázik a szemünk, s alig rendezhetjük
szerteágzó gondolatainkat, melyek az ünnepély szép

sége, meghatósága és fényessége folytán chaoszerűleg
csapongnak agyunkban. Egy lelkes kis csapat elhinti
az eszmét, az eszme a szívetet átaljárja, és ami a
szívekből fakad, az mind tömés, jó és szép. A dal
művészete a szívekhez szól, a dal varázsa mindig
biztos hatásra számíthat. Nem csoda tehát, hogy a dal-
nak szentelt ünnepélyek — a művelt nemzeteknél,
mindig nagyszerűek és imponansak voltak. — Mert
hiszen a dalművészet a népek műveltségének hőmé-
rője; sőt, ha a nagyhatalmasságok már becsúszva nem
lennének, a dalművészetet is a nagy hatalmasságok
közé lehetne sorozni. Mert kérdjük, vajjon a „*Hull bri-
tannie*“ nem-e erős tényezője annak, hogy Albion nem-
zete hatalmasan terjeszkedik mindenfelé? Ilát a „*Mar-
seilles*“, hány-szor ragyogtatta a francziák dicsőségét,
a franczia glóriát? — Mit mondjunk a „*Wacht am
Rhein*“? Hiszen ezen dal védelmezi Germánia nyu-
gati határait! — És úgy érezzük, ha házankat ellen-
ség támadná meg, vagy, amint Csalomjai úr fentebb
közölt kitűnő hymnuszában mondva van, „*am ijjön,
aki rakmerő, e szent földből csak egy rögért!*“, s ha
ekkor megharsan a *Hakóczy* induló, — ki marad el a
haza védelméről? — Óh nagy, nagy a dal varázsa.
A dalnak volt szentelve a mult vasárnapi ünnep is,
és megjelent azon ifjú és vén, gazdag és szegény, val-
lás, faj és rangkülönbség nélkül. — Büszkének lehetünk
arra, hogy a magyar nemzet a dalnak, mely mint fen-
tebb megjegyeztük, a népek műveltségének hőmérője,
oly szép, oly magasztos, fényes és megható ünnepet
tud szentelni. Melegebben buzog keblünkben a vér,
ha arra gondolunk, hogy Nógrádmegye, megérve a
kor intő szavát, nemcsak az alkotmányoknak hatalmas
bástyája, de a cultur mozgalmának is templomává lön.

A dalünnepély már szept. hő 8-án vette kezdetét.
Ekkor déltájban jelentek meg a losonczy dalegylet de-
rők tagjai, számra nézve 30-an. — A szakadó eső nem
engedte, hogy a kedves daltestvérek ünnepélyes fogad-
tatása végbe menjen, s így csupán a gyors elszállá-
sólás iránt tételtett intézkedés. — A losonczy dalegylet
tagjai közül itt üdvözölhetők Kovács Sándor urat, a
losonczy dalegylet méltó elnökét, Búsba Ádámot, az
egylet tisztelt igazgatóját, Hudecz Miksa urat, az új
karnagyot, ki rövid működésével máris megnyerte az
egylet őszinte tiszteletét, majd Biszkap Lajos, Dapsy
Kálmán, Nagy József, Bellágh Lajos, Hodlik János,
Steinböbel Ferencz urakat és a többi tagokat, kik az
egylet jó hírnevét országoszerző megalapították és az
egyletnek babérokat arattak.

Gr. Degenfeld Lajosné zászlóánya fogadtatása.

Szeptember 8-án d. u. 5 óra felé számos fogat
indult a dalegylet helyiségéből a főúton és a Kis Tabán
utczán végig a szűgyi út felé. Ezen utczák sűrűen fel-
 voltak lobogóva. — A fogatok előtt és után egész
néphullamzás volt szemlélhető. A fogatok a kaszánya
éptül mellett álltak meg. Öt óra után 20 percczel meg-
dördültek a jelző mozsarak, s mindenkit lázas vára-
kozás fogott el. Csakhamar előtűnt egy zárt üveges
hintó, mely előtt 4 telivér szürke mén ügetett. A fo-
gadó küldöttség tagjai sorakoztak, s a hintó néhány
percz múlva megállván, annak ajtaja felnyitott. A
hintó bal felén Gr. Degenfeld Lajosné, jobb felén Gr.
Degenfeld Józsefné, a hajdúmegyei és Debreczen vá-
rosi főispán neje foglaltak helyet. Ekkor Garam Jenő
egyleti elnök előlépett, s szép beszéddel üdvözölte a
zászlóányt. Az üdvözlést dörgő éljen követé, melyre
a grófné nyájasan megköszönt. — A fogatok élén a
megyei két huszár teljes díszben lovagolt, s a mene-
tet Szerény Gábor főszolgabíró úr vezényelte, a Szű-
gyi, Kis-Tabán és a Főutczán át. — Az ünnepélyes
menet 15 perczet vett igénybe, s már 6 óra felé kö-
zeledett az idő, midőn a zászlóánya a megyeházban
a főispáni lakosztályokban, melyek ez alkalomra a fő-
ispán által minden felkérés nélkül előzetesen felajánl-
tattak, — elszállásoltatott. Hét órakor volt a koszorú

leányok és a vőfélek rövid értekezlete. Sorshúzás útján
meg lett az is alapítva, hogy a koszorúleányok közül
melyik veri be a szöveget a zászlóba? A sors úgy akarta,
hogy azt *Holf Lenke* e-y turai (Pest-megye) bájos szőke
leány verje be. — A koszorúleányok számra nézve
30-on felül jelentkeztek — A rövid értekezletek után
megkezdődtek a próbák, mely alkalommal Gr. Degen-
feld Lajosné is eljátszotta a hangversenyre előírt da-
rabját; ezután pedig a dalárok az összlárapot éne-
kelték el Zelenka János vezetése mellett.

Társas összejövetel.

A főpróbák után a dalegylet tagjai, s számos
pártoló tag és vendég a „Mátyás király“ című sör-
házba mentek. Belépéskor Rácz Ferencz jó zenekara
nyitányt játszott. Az estélyen Gr. Degenfeld Lajos ur
is megjelent s háromnegyed 11 óráig maradt ott. —
Az estély vigán folyt le, csak a kiszolgálat volt gyenge,
úgy hogy leginkább az egyleti tagok mérték ki a Re-
ményi Károly úr által ajándékozott 1 akó zályi ó bort,
s az egyesek által felajánlott 4 hordó sört. Az estély
csak 11 óráig tartott, mert 11 órára volt kitűzve a
zászlóánya tiszteltetésre rendezett

Serenade.

Mikorra a b.-gyarmati dalegylet tagjai a megye-
ház elé értek, már ekkor sűrű néptömeg hullamzott
a Főutczán fel s alá. A dalegylet tagjai a zászlóánya
ablakai alatt sorakoztak, s a serenade-ot zene kezdte
meg, mely alatt megnyitlak az ablakok s azokon Gr.
Degenfeld Lajosné a zászlóánya és Gr. Degenfeld Jó-
zsefné néztek ki. Majd a b.-gyarmati dalegylet éléne-
kelte *Hekker-nek* pompás vándordalát, s *Zimay-nak*
„Nyisd ki rózsám“ című remek népdalát. A serenade-ot
zene fejezte be.

A zászlóavatási ünnepély.

Már reggel 8 és 9 óra közt ünnepies színt öltött
fel a város; nemcsak a köz- de a magán-házak is a
nemzeti tricolorral sűrűn voltak fellebogóva. — Fél
tiz órakor a testületek csoportosultak a városháza ter-
mében. Ott voltak az alispán, a törvényszéki elnök,
az ügyvédi kar, az egyházak képviselői, a 4 iparos
egylet, a tűzoltó egylet teljesen díszben. — Imponans
volt a menet, mely a megyeház nagytermébe, a zás-
lóavatási ünnepély színhelyére indult. A megyeházban
valóságos tolongás volt, megteltek a karzatok és a
páratlanul díszes nagyterem minden zuga el volt fog-
lalva. A nagyterem baloldalán volt felállítva az áll-
vány. A zászlóánya ülőhelye két korinthusi oszlop kö-
zött a díszes mennyezet alatt volt berendezve. A men-
nyezet a grófné családi színeivel s nemzeti és fehér-kék
zászlókkal felkítve. — A remek zászló a mennyezet
alatti asztalon volt elhelyezve

A zászló.

A felavatandó zászló nobéz világos kék selyem-
ből készült. Hossza 153 cm. szélessége 120 cm. Az
egyik lapján olvasható: „a b.-gyarmati dalegylet 1876.
(az egylet keletkezésének éve), eser és fényő koszorú
között; a másik lapján van egy lant, a szövegetek a
legújabb divatú csírádakkal, s a szélek bouillon arany
rojttal ékesítve. A himzési munka valóságos remek-
mű, készítette Benzenleithner Leona, és ennek vezetése
mellett Dömök Érsébet, Dömök Lujza és Bogdán Szi-
dónia kisasszonyok. A zászló értéke — beleszámítva
a selyem és arany anyagot, valamint a rudat, melyek
240 frtba kerültek, — szakértők szerint 400 frtba te-
hető. — Az asztal jobb oldalán el volt helyezve a
Gr. Degenfeld Lajosné zászlóánya által ajándékozott
szalag, mely tiszta fehér nehéz selyemből készült. A
szalag egyik ágán: „Gr. Degenfeld Lajosné szül. Des-
seurffy Ilona“, a másik ágán: „A b.-gyarmati dalegy-
letnek 1883 szeptember 9-én“ olvasható. — A szalag
szélei hasonlólag arany bouillon sodronyból készült
rojttal gazdagon vannak felkítve. A szalag Budape-
sten készült, — s szakértők szerint 200 frt értékét kép-
visel. A fent nevezett kisasszonyok örök hálaára köte-

lestek a dalegylet ezen remekmű előállításáért, melynek munkáját ők csak a honleányi ihlet buzdította.

Miután a tisztelték elhelyezkedtek, s a dalegylet a nagyterem közepén rendbe álltak, Gr. Degenfeld Lajosné és a koszoruleányok küldöttség mezenestett. Néhány perc múlva a zászlóanya az egyleti elnök karján, környelve a vőfélek karján vésztelt koszoruleányok által, megérkezett; s a roppant nagy közönség részéről megjeleneztetett s az állványon a koszoruleányokkal helyet foglalt. Ekkor a losonci és b-gyarmati dalegyletek Vörösmarty szövegát meghatóan énekeltek el, s Garam Jenő egyleti elnök következő beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

„Méltóságos grófné, mélyen tisztelt közönség, kedves vendégeink és pártolóink!

Az ember tehetségénél fogva művelődésre, hajlamánál fogva pedig boldogságra vágyik.

A tudomány óriási eszközei és vívmányai; a különféle vallási rendszerek az erkölcsi igazságok érvényre emelésével, valamint a bölcséleti iskolák a lét és az élet céljait iránt tett kutatásaival kezdettől fogva arra törekednek, hogy az emberiség ezen eltérő két pályafutását összeegyeztessék. Az eddigi tapasztalatok tanúsítják ezen törekvések csekély eredményét.

Mig azonban az értelem ezen sinifusi munkát teljesíti, sokkal szerencsésebb volt az ember érteke, mely ellette a nagy természet egyik életjelenségét s azt művésztől fejlesztve, az emberiség közkinccsávé tette. Érttem a zenét, mely bűvös erejével szelidíti erkölcsünket, enyhíti fájdalmainkat, vigasztal, felvidít, s a kabal legbensőbb érzelmeinek megadja azon öszhangot, mely képesse lesz arra, hogy figyelmen kívül hagyva minden anyagi érdeket, életünk célját vala mely magasabb eszmével kapcsolhassuk össze.

S ebben rejlik a zene jelentősége és fontossága, mert e szerint az művelődésünk egyik tényezője s egyszerűsággal lelkünk felderítése által boldogságunk eszköze s előmozdítója.

A b-gyarmati dalegylet, mely 1876 ik évben Ujbelyi Boldizsár buzgó elnöksége alatt alakult, szerény körben és szerény eszközökkel bár, szinte a zenének, még pedig annak legszebb, s az irás szavai szerint a mennyben is legkedvesebb nemének, az éneknek művelését tűzte ki feladatául. Meg fogunk-e válni teljesen felolnt feladatunknak? az sok oly körülmény kedvező találkozásától függ, melyek előidőzése erőnkkel meghaladja; hőt évi küzdelem után azonban mégis oda jutottunk, — amit észinte örömmel nyilvánított, hogy egyrésztől növekedő mértékben van szerencsénk közönségünk úgy anyagi mint erkölcsi támogatásában részvevő, s másrésztől mindinkább fogyni látjuk azok számát, kik törekvéseinket kicsinyléssel kísérik; eljöttnek tartottuk ennél fogva az időt, hogy közmívelődési hivatásunk iránti hitünket nyilván hirdetve, megszilárdulásunknak jelképileg is zászlónk felavatása által kifejezést adjunk.

E végül kériük tehát fel önöket mélyen tisztelt vendégeink s pártolóink, hogy ezen tényünk jelentőségét s ezen ünnepélyünk fényét becses megjelenésükkel emelni sziveskedjenek.

Ödvözlöm ennél fogva a legmélyebb tisztelet és hűla érzelmeivel előszörban Méltóságodat, ki magas állásával oly méltóan tudja hajlamait összeegyeztetni, s irántunk tanúsított kegyessége által egyletünk jövőjét biztosította, — valamint önöket kedves vendégeink és pártolóink, kik szives megbívatásunknak engedve, itt kézzel az áltdóttal ily szép számban megjeleáltak. Fogadják ezért szívünk mélyéből fakadó köszönetünket.

Midőn ezzel ünnepélyünk sorozatát megnyitám, kedves kötelességemnek tartom egyszerűsággal köszönetemet nyilvánítani azoknak, kik bőkezű adakozásaikkal zászlónk felállítását elősegítették, és különösen megemlékezni azokról, kik tisztán az ügy iránti szeretetből minden jutalom nélkül zászlónkat — ezen remekművet készítették; sőt buzgósággal emlékszem még erről nemcsak azért, mivel vállalkozóink ezzel oly művet létesítettek, mely mindig dicsőségére fog válni ügyességüknek és nemes érdeletüknek, hanem különösen azért, mivel lobogón az örökdécsnek még árnnyékától is megóva léven, az a himzők ifjú szívük tiszta érzelmeinek mintegy belehímzésével már eredetileg is felszentelve van.

A zászló készítésével közreműködtek először Kövér János polgári iskolai tanító, ki a rajzát készítte, továbbá Benzenleithner Leontin polgári iskolai tanítónő és vezetéke mellett Dömök Erzsébet, Dömök Lujza és Bogdán Szidónia kisasszonyok. Az úr isten őket sokáig őrtesse!

Ezen elnöki beszéd után Brankovics György ur, a „Budapest“ szerkesztője elszavalta Csalmócai (Pajor) István ur kitűnő alkalmi himnuszát, melyet fentebb közlünk. A szavakat igen jó benyomást keltett. Majd Bodnár István ur egy velős és tartalmas ünnepi beszédet olvasott el, melyre a két dalegylet Beethoven „Isten dicsőítése“ című ünnepi dalt zongla el. Erre következett

a szögbeverés.

Az első szögbet Ő felsége Magyarország apostoli királyának tiszteletére Garam Jenő egyleti elnök vezette be.

A második szögbet gróf Degenfeld Lajosné zászlóanya Jellegje volt: „A dal égi kincs, mely nélkül rideg az élet.“

A harmadik szögbet gr. Gyürky Ábrahám főispán nevében vezette be.

A negyedik szögbet a dalegylet nevében vezetett be Garam Jenő elnök által. Jellegje: „Egyetértés lengje körül a diadal körössé.“

A törvényhalóság nevében Madách Károly alispán. Jellegje: „Nógrad a közügyért.“

A királyi törvényesség nevében Frideczki Lajos. Jellegje: „Munkásság, igazság szeretet és a kötelesség pontos teljesítése ad nyugalmat a lelkiismeretnek.“

Burján Mihály B.-Gyarmat bírása a város nevében. Jellegje: „Munkásság, igazság szeretet és a kötelesség pontos teljesítése ad nyugalmat a lelkiismeretnek.“

Lorag Imády Károly a róm. kath. egyház nevében. Jellegje: „Éneklésnek szava lakozik az igazaknak hajlékában.“ (Zsoltár 118.)

Nedics János a gör. kkeleti egyház nevében. Jellegje: „Ez zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Az Izs. egyház nevében az itteni főrabbi az egyetértés megszilárdítására igen tartalmas beszédet mondott.

Holf Lenke a koszoruleányok nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

A vőfélek nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Az 52 ik honvédszázalóti nevében Madách Manó főhadnagy. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Körö Tivadar az ügyvédi kamara nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Komjáthy Anzelm kir. táfelügyelő. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

A tanfőttelek nevében az egyes iskolák igazgatói. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Manóssy Alajos a tűzoltó egylet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Gyujtsan a dal.“ Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Harmos Gábor a b-gyarmati takarékpénztár nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Feledi Henrik a takaréks és hitelintézet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Melicher Ferencz a veres kereszt-egylet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Baintner Ottó a megyei gazdasági egylet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Karlík János az ált. ipartársulat nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Kubányi József a szűrszabó és szűcs ipart. nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Trojbár János a csizmadia ipartársulat nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Brenner József a b. gyarmati iparos ifjusági egylet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

„Összetartás által bármily nagy cél elérhető.“ Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Brattszert Alajos a „Cassino“ nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Elheniczky Flór a „Népkör“ nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Horváth Danó a „Nógrádi Lapok“ nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

„Ha zengsz, csak bönserelmet zengjen minden dalod.“ Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Baintner Arnold a korcsolya egylet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

„A dal a szív jegét is felolvassítja.“ Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Reményi Károly a pártoló tagok nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

„Pártolni mindent a mi szép, jó és igaz, ez nem érdem, csupán elengedhetlen honfiai és honleányi kötelesség.“ Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

A losonci dalegylet nevében. Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Zelenka János karnagy: „Nyelvében él, dalában érez a magyar.“ Jellegje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Ezután következett a tagok összes sora, minden tag egy egy talpraesett jeligét mondott el a szögbeveréskor.

A szögbeverési ünnepély befejezése után a zászlót a koszoruleányok nevében Rolf Lenke megkoszorozta s gróf Degenfeldné az egyleti elnöknek, majd ez Hábor Sándor zászlótartónak átadta. A dalegyletek az ünnepély befejezését a „Hymnus“ énekeltek el.

A zászlóanya és a koszoruleányok az ünnepély végével ugyanazon rendben, amint bevonultak, elhagyták a nagytermet.

Közébd.

A nagyterem az ünnepély után 2 órával később már fehér asztalokkal volt körülrakva. A közébdre, az aláírottakon kívül számosan jelentkeztek, úgy hogy az összes résztvevők száma 180 ra emelkedett, mi egy kis zavart idézett elő. Ez azonban a jó hangulatot egy cseppet sem lankasztotta, sőt ellenkezőleg, emelte; mert hiszen volt itt miben gyönyörködni. A zászlóanya és köre, a sok szép urhölgy és a koszoruleányok szögbéknél szebb serege, mindannyian gyönyörű látványt nyújtottak, s a jó toasztok és zene az ember lelkét folyvást elfoglaltságban tartották. Az első toaszt az elnök részéről Ő felsége a király és a királyné, valamint a trónörökös pár és újszülött gyermekük: Erzsébet tiszteletére mondatott. Ugyancsak Garam Jenő ellette gróf Degenfeld Lajosné zászlóanyát, Wladár Miksa gróf Degenfeld Józsefnét, Harmos Gábor Laszkáry Gyuláné szül. Tihanyi Borbálát, Reményi Károly a koszoruleányokat, Zelenka János a losonci dalegyletet, Zelenka-Gyula B.-Gyarmat közönségét, stb. Az ebéd csak d. u. 4 órakor ért véget. — Az ünnepély koronája volt este 8 órakor

a díszhangverseny és az ezt követő tánczenély.

Már benne voltunk a szerencsében és így bizton vártuk, hogy az ünnepély bátralevő része is fényesen fog sikerülni; és úgy lön!

Az idő, mely a bankett és az estély között folyt, gyorsan tñnt el; a vidéki kedves vendégek látogatását fogadtuk. Azután 8 órakor megindult a kocsirobaj a megyeház felé, de ez egészen elfűt volt az évek óta megszokott szörványos gyűlekezéstől; seregesen, mint a méhraj, jött egymásután nagy terembe a díszesebb díszesebb közönség, s mivel ez 9 óráig folyton így tartott, a hangversenyt bajos volt korábban megkezdeni.

Ekkor azonban rázendíté dalegyletünk az „Olyan a te dalod“ című férfi-négyest, szép árnyalán, hangszulyozás és tüzelt; mi természetesebb tehát, hogy gyujtani is kellett a dalnak.

De még nagyobb volt a taps, mely a műsor második pontját követte: a zászlóanya gróf Degenfeld Lajosné játszván Beethoven „Sonata pathetique-jét.“ Azok, akiknek szerencsénk volt a grófnőt már szombaton este — a dalegyletek összpróbája előtt — a nagyteremben felállított zongorán klasszikus darabokat játszva hallani: már nem voltunk egészen meglepve, tudtuk, hogy e főrangú hölgy a zenének avatott papnője. És valóban a választott darab hangversenyünket a kamarai estélyek sorába emel. Kitűnő technika, mely érzés s a remekmű szabatos értelmezése jellemzik a grófnő játékát. Szinte sajnáltuk, hogy ez egy — bár nagyszabású darabba be kellett érőnk és nem hallhattuk legalább Liszt valamelyik magyar Rhapsodiáját is. — A közönség szűnni nem akaró taps által fejezte ki elragadtatását s a grófnő iránti mély tiszteletét.

Ezután a losonci dalegylet, ezen tekintélyes számú régi gárda lépett az emelvényre s jeles karnagya Hudecz Miksa ur vezénylete alatt remekül énekelte el: „A megfagyott gyermek“ című műdalt. Felettebb jól esett hallani e koszorús dalegylet első tenorját, mely a legkisebb erőfeszítés nélkül mindig a legszebb hangon vezetett. Művészi éneketeket közki-vánatra egy új dallal vezettek szivesek megtoldani.

De érdekes volt a program negyedik száma is, városunk derék szűlőte ifj. Farkas Ferencz joghallgató ur játszott — Ániger László ur zongorakísérete mellett — két kiválóan szép begedű darabot: Raff „Cantata“ját és Beethoven „Rondó“ját. Ez volt ifjú barátunk első nyilvános fellépése szűlvárosában, s mivel hogy megmutatá, hogy a vonót ép oly ügyesen tudja kezelni, mint amily jól énekel a karban; reméljük, hogy ezentul gyakrabban lesz alkalmunk találkozni vele a nyilvánosság terén. Ániger László ur ismert zongora-játéka szintén sűrű tapsokat aratott.

A műsor következő száma: Brankovics György ur felolvasása volt. Ennek szövegét lapunk jövő számának tárczarovatában adjuk, itt elég legyen csupán annyit mondanunk, hogy ily kitűnő előadást megénk nagyterme régen nem hallott és élvezett. A szerzőt előadása után minden oldalról ovációkban részesítették.

Végül jött a dalárok nagy csatája. Zelenka János nagyérdemű és fáradhatlan karnagyunk vezénylete alatt adta elő a losonci és b-gyarmati egyesült dalegylet Huber Károly „Harmonia dicsőenke“ című ép oly nehéz, mint nagyhatású férfinégyes kardalát, Milován János ur bátran kitűnőnek mondható zongorakísérete mellett. Ez impozans és nagy dalmű a hallgatóságban a legerősebb figyelmet volt képes fölébresztetni, dacára, hogy a hangverseny műsora eddig már csaknem két órát vett igénybe, s a fiatal leánykák bizonyára már türelmetlenek valának a miatt, hogy éjfél előtt 11-re járt az idő és még a táncznak se híre, se hamva! No de a harmonikus és heroikus dal azért lebilincselte őket is, és nagy tetázzással hallgathatták Hudecz Zsigmond ur solo baritonját. Derék daláraink művészete teljes sikert aratott, s a hangverseny méltó volt az ünnepélyhez.

De méltó volt a rákövetkező tánczvigalom is, melynél népesebbet a megyeháza fényes parketjén régóta láttunk; pedig a szeptember havában beállott és folyton tartó nagy esőzés, mint biztosan tudjuk, számos vidéki családra nézve képezett akadályt a megjelenésben.

Mindazonáltal képviselve volt itt az egész megye, kivált a sziráki és a losonci járás. — Lady patronessként is a zászlóanya szerepelvén: gyönyörű suite-jével 11 óra után helyet foglalt a tiszteletére felállított és családi színeivel (kék-fehér) és monogramjával díszített menyegzőt alatt.

Sokáig azonban a grófnő nem maradhatott nyugton, mert a tánczot Harmos Gábor ur vele nyitotta meg. Az első négyesben ugyancsak Harmos Gábor ur volt párja, átellenese pedig Laszkáry Gyuláné szül. Tihanyi Biri urdó gróf Gyürky Ábrahám főispánunkkal, ki a dalegylet közmívelődési törekvései méltatása végett direkt K.-Terennéről jött a hangverseny és tánczvigalomra.

A grófnő ültözete halvány lilla selyem volt, akót uszálylyal, Laszkáry Gyuláné-é halvány lilla selyem bruxelles-i csipkével díszítve; gróf Degenfeld Gyuláné

szt. Szilassy Irma, Debreczen szab. kir. város és Hajdúmegye főispánjának neje s a szárlánya sógoröbje, ki a táncban szintén részt vett, tengerzöld selyem bordeauxval díszítve; a szárlánya testvére Dessewffy Ödönne granátzin selyem ruhában.

De ki győző mind leírni a sok szép tolettót.

A főnebb nevezettek közül ott láttuk az estélyen báró Buttler Henrikét és Frigyesét, Berczelly Rólandét, Madách Károlyt, Frideczky Lajosét, Györgypál Ferenczét, Ujhelyi Boldizsárét, Komáromy Bódinét, Harmos Gábornét, Hanzély Mártonét, Glosz Samuét, Szerémy Gábornét, Kleyn Jánosét, Melicher Ferenczét, Horváth Miklóset és Danóét, Veres Józsefét, Hudecz Zsigmondét, Sztranyavszky Gézaét, Ruszinkó Antalét, Vajda Miklóset, Tóth Sándorét, Komjáthy Jenőét és Miklóset, Ondrejkovics Lászlóét, Margócsy Józsefét, Manóssy Alajosét, özv. Brankovics Györgyét, Dvoracek Jánosét, Kubányi Józsefét, Fábry Jánosét; a koszoru leányok és a többi béli szépségek közül: Alk Irma, Bánbidy Mariska és Lujza, báró Buttler Matild, Biskup Aranka, Berczelly Mariska, Benzenlechner Leontine, Dessewffy Melanie, Dettrich Margit, Dömök Ersei és Lujza, Egy Irma, Fayl, Fülkel és Frideczky Mariska, Gally Gizella, Glosz Jolán, Hanzély Hörmin, Hacsar Margit, Hull Augustia, Horváth Ilonka, Koczaurok Mariska és Jenni, Komáromy Sárika, Komjáthy Czilli, Kubányi és Madách Margit, Méhes Mariska, Messa Olga, Markus Mari és Anna, Nigrinyi Riza, Prónay Margit, Plathly Szilárd, Pongrácz Matild, Rolf Lenke, Rafanidesz Aranka, Schönaigner Adrienne és Jenny, Szerémy Irén és Margit, Stör Mariska és Matild, Ujhelyi Sarolta, Wladár Vilma és Biri k. a.

Mondanunk is fölösleges, hogy a tánc kiválóan kivirradt tartott, és hogy a mulatság, valamint az egész ünnepély kedves emléke sokáig fog élni közöttünk.

Beniczky Gyula manifestuma.

E becses lapok 35-ik számában Beniczky Gyula lemondott esperességi felügyelő ur azon „ballomása” és „tudomása” folytán, hogy az egyházak „egy része” ismét őt szándékozik bizalmával megtisztelni, határozottan kijelenti, hogy lemondásához ragaszkodik.

Ezen nyilatkozattal szemben az egyházak nem tehetnek mást, mint hogy a lemondást, mint megmásítatlant, tudomásul veszik; és csak sajnálói lehet, hogy azon belső emberek, kik sokakat felbistattak, miszerint az általánososan kifejezett óhajta a szándékot okvetlen megmásítandja, jobban nem voltak informálva, mert mint a „N. L.” ugyanazon számából kitűnik, a szűgyi egyház is még ezen elterjesztett hiedelem alatt adta Beniczkyre szavazatát. Már pedig a kik a manifestumot olvasták, azok ezt semmiképen nem tehetik. Mert utóvégre Beniczky nem Csálóka Péter és a nógrádi esperesség nem lipói alispán.

Mondom, hogy ama belső emberek csak a zavart mosdították elő. És megakadályozták azt, hogy a szeptemberi szavazásnál egy imposans többség valamely kitűnő férfiú körül csoportosult volna. Mert hiszen van még ilyen, bál istennek a mi egyházmegyénkben. Csak Szontaghot, Pulszkyt kell említenem.

Minekutána pedig ama nem jól informált hangadók mivelete feletti sajnálkozásomnak kifejezést adtam volna, lehetetlen megjegyzés nélkül hagynom a lemondott felügyelő úrnak azon érvelését, melylyel lemondásához való ragaszkodását indokolja.

„Én — agymond — ha mint régi autonomicus s alkotmányos ember, megcsokva a többség akarata előtt meghajolni, ezeken (i. i. a megtörtént ellentéteken) magamat idlenni tudom is nem akarom a nt. esperességet azon kellemetlen eshetőségnek kiténi, hogy világi elnökövel lényeges kérdésekben általam is tisztelt szabad meggyőződését követve, ellentétes állást legyen kénytelen elfoglalni.”

Ez indokolásból a nagy közönség is értesült arról, hogy Beniczky úr az esperességgel meghasonlott.

Hogy azonban a nagy közönség is, ki Beniczky úr ezen nyilatkozatát olvasta, tájékozva legyen, milyen „lényeges kérdések” azok, melyek miatt ő az esperességgel meghasonlott, talán épen az esperesség igazolása érdekében szükséges a lényeges kérdéseket nyilvánosan szözlőztetni.

A lemondott felügyelő úr két esetet hozott föl lemondása alkalmával, melyek benne a lemondási szándékot megértették. Első az, hogy egyetemes felügyelőnek Prónay Dező, egy függetlenségpárti ember lett megválasztva. Erre egy „rég autonomicus és alkotmányos” férfiúval szemben igen kevés a mondanivalóm. Talán elég annyi, hogy nem az esperesség, hanem az egyetemes egyház választotta Prónayt, és hogy az egyházi ügyekbe épen azok akarták a politikát becsom-pézni, kik Prónaynál a pártolást kifogásolták, s ellenében hivatalos kormányjelöltet állítottak.

Másik az, hogy épen a nógrádi esperesség kezdeményezte, azon hazafias határozatot, mely az egyetemes gyűlésen is elfogadtatott, miszerint a panszlavizmus egyházi vétségnek is tekintessék, s ellene az egyház is szigorú rendszabályokat alkalmazzon. — Beniczky úr ezt megfoghatatlan okokból ellenozte. Ám hogy véli Beniczky úr lehetőnek, hogy a panszlavizmus ellen az egyház is megtegye kötelességét, ha előbb erre nézve normatívumot föl nem állit, az az ő titka lehet, tény azonban, hogy jobb módot ama az ország szívében egyháziilag összegyűlt országos bírú férfiak, kik között ő is jelen volt, föl nem találtak. Így hát a régi autonomicus és alkotmányos — s talán bozsa kell tennem — magyar embernek ezen határozat előtt csakugyan meg kell hajolni.

Nem vonom kétségbe, hogy szabad az embernek valamely tisztességéről minden indoklás nélkül is lemondani, de protestans s a mellett „rég autonomicus és alkotmányos” embernek ily indoklással lemondani igazán érthetetlen valami. Talán azért nem bíttuk, hogy ez komoly legyen. Most már hiszük, de egyszerűen szomorkodunk felette. Nem azért, hogy egy különben jeles férfit elvesztettünk, de azért, mert e férfit sohasem bírtuk. A mi tiszta demokracziánkat a parlamentarizmus, a mi vallási buzgóságunkat a materializmus ostromolja. Jó lesz az idők ezen jelét megfigyelni s az álomból fölszerkenni. Gaál Mihály.

A losonczy kiállítás.

Rövid az idő, mely a Losonczen tartandó általános termény, ipar, gazdasági eszköz és gép-kiállítástól elválaszt, a midőn alkalmá lesz Nógrádmegye gazdasági közönségének bebizonyítani, hogy a kor intő szavát megértette, s legfontosabb ügyei iránt érdeklődik.

Ne engedjük a még hátralevő napokat elmúlni. Tegyük meg mindent, a mit jelen esetben megyénk, egyesületünk, saját magunk s a közügy érdekében tenni hazaifői kötelesség.

Az utolsó évtized alatt szerzett tapasztalatok eléggő bebizonyították, hogy mind a kézmű-ipar, mind a mezőgazdaság fejlődésének, virágzóbbá tételének hatalmas rugói a kiállítások. A gondolni s tanulni szerető ember ott mindig újabb tapasztalatokat szerezhet.

Célunk a megye területén termelt különféle mezőgazdasági, kertészeti és ipari termények bemutatása, ismertetése és a termelési üztüsfokozás, a verseny folytatásának ébrentartása. Hasznossá válik ezen intézkedés úgy azon termelőre, kinek érdekében áll, hogy fázadozásainak eredményei minél szélesebb körben váljanak ismertekké, mint azon termelőre nézve is, ki tiszta, hibátlan vetőmagot megbízható forrásból beszerezni óhajt. Mert arra nagy szükségünk van, hogy természetmennyek minél szebbek, minél jobbak, minél kitűnőbbek legyenek. Ezt pedig úgy érhetjük el, ha természetmennyekünket a hasonló nemű tárgyak közé állítván, a szakértők bírálata alá bocsájtjuk, s abból a jövőre tanulságot merítve hasznunkra fordítjuk. — Kéldjön minden gazda, gazdaszony és iparos a maga terményeiből mutatványt olyat a milyen van, úgy fogja a kiállítás hű képét mutatni Nógrádmegye terményeinek. Így lesz kiállításunk szép és tekintélyes, mert mindenki talál a maga körében olyan cikket, melyek bátran kiállithatók.

Igy mutatjuk föl az országnak, hogy Nógrádmegye gazda és iparos közönsége nem marad hátra más megyék mögött, melyek már több év óta sikerült kiállításokat rendeznek.

Siesztünk tehát bejelentésünkkel, melyre a határidő szeptember 20-ig meghosszabbított. Most nyílik alkalom minden egyesnek a közügyet erejéhez mérten előmozdítani, s a részvételeket méltán éri a közönyűség vádja.

A kik mint kiállítók vagy pályázók részt nem vehetnének, jelenjenek meg szemlélőkkül, mint a közjót és haladás igaz barátai. Látogatásuk nem veszendő kárba, az ott szereshető tapasztalatok, ismeretek biztos kamatot hoznak a jövőben. A rendező bizottság.

Szabályrendelet

a szözlő szüretelési idő meghatározása tárgyában.

1. §. A kis és nagy községek, illetve Losoncz ren. tan. város képviselőtestülete feljogosítatnak, hogy a község és csatolt puszták határában sekvő szözlőhegyekre kiterjedőleg a szözlőbirtokoknak előleges meghallgatásával, a szüretelés megkezdésének idejét évenként szeptember 30-ig határozzák meg, ugy azonban, hogy a megkezdési idő október hó 10-nél későbbre csak az esetben tűzhető ki előbbre, ha legfeljebb október 1-jére, ha rohamos rothadás észleltetvén, a képviselőtestület kétharmad része a korábbi szüretelés megkezdését jónak látja.

2. §. Az ekként meghatározott (szüretelési) határidő 8 nappal megelőzőleg szokott módon közhírré tesendő.

3. §. A községek előjárói kötelezettségek a meghatározott idő előtti szüretelést karhatalommal is megakadályozni, s erről az illetékes szolgabíró haladéktalanul értesíteni, szükség esetén annak közreműködését is kikérni.

4. §. A fajokként elkülönített táblákba (csatornába) ültetett szözlő, annak tökéletes érettsége beálltával előbb is beszedhető, azonban a szüret az előző pontok szabálya alá esik. Ily szözlők a községi előjáróságnak idejekorán bejelentendők s nyilvánartandók.

5. §. A természetbeni eladára szánt szözlő lezedésére ezen szabályrendelet intézkedési nem vonatkoznak, a tulajdonos azonban a szedés megkezdése előtt szándékát a község előjáróinak bejelenteni köteles.

6. §. Ezen szabályrendelet, illetve a képviselőtestületnek ezen alapon hozott s közhírré tett határozata ellen vétő kihágást követ el, a 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, de nem bajthatás esetén megfelelő elzárással büntetendő.

Azon községi bírú pedig, ki a képviselőtestületet a szüret megkezdésének elhatározása céljából kellő időben össze nem hívja, fogymli vétséget követ el.

7. §. A járási szolgabíró ezen szabályrendelet szigorú végrehajtásáról tudomást szerezni, közhírré elrendezni, s a községeknek megállapított szüretelési határnapokat az ősi közgyűlésnek bejelenteni kötelezettség.

8. §. Ezen szabályrendelet folytán elkövetett kihágások folytán első fokban a kis és nagy községek területére nézve az illető járás szolgabírósága, Losoncz ren. tan. város területén a város rendőrkapitánya, vagy a városi tanács által e részben megbízott városi tisztviselő, másod fokban a megye alispánja, harmad fokban pedig a magyar kir. belügyminiszter bíraskodik.

Kiadta:

Harmos Gábor,
főjegyző.

A Losonczen f. évi szeptember 30-án és október 1-2-án rendezendő ipárkiállításon B. Gyarmat város önálló iparosai és iparos segédei munkáikkal szintén részt vesznek.

Mintán azonban a kiállítási tárgyaknak Losoncra s onnan visszaszállítása tetemes költséget igényel, s a kiállítók tárgyaik elkészítésével anyagilag már eléggé terhelve lévén, nehogy a szállítási költséget is ők legyenek kénytelenek fedezni, — a kiállítás ügyében alakult helybeli végrehajtó bizottság f. évi szeptember 14-én tartott ülésén elhatározta, hogy a Losoncra küldendő tárgyakból — a szállítási költségek fedezésére — helyben két napig tartó kiállítást rendez, mely szeptember hó 23-24-én, vasárnap és hétfőn, reggel 9-12-ig és délután 2-5 óráig a helybeli polgári iskola rajztermében 20 kr belélti díj mellett fog megtartatni; megjegyzésével annak, hogy a kiállítók belélti díjat nem fizetnek.

Midőn tehát a hazai ipart pártoló közönséget a helybeli kiállítás minél tömegesebb látogatására felkértem, egyttal felhívom a kiállítók, hogy tárgyaikat szeptember hó 22-én szombaton a polgári iskola rajztermébe beadni sziveskedjenek.

B. Gyarmat, 1893. évi szeptember hó 15-én

A losonczy kiállítás helybeli végrehajtó biz. nevében:

Reményfy József,
bizottsági elnök.

Hírek

Személyi hírek. Gróf Gyurky Ábrahám, megyénk kitűnő főispánja, ki a b. gyarmati dalegyület szárlóváltási ünnepélye iránt elejétől fogva mindvégig melegen érdeklődött, az ünnepély napján szept. 9-én daczára a szakadó nagy esőnek Kis Terennéről eljött a megye székvárosába. Megjelenése az ünnepélyen a legjobb hatást keltette. A főispán a mulatságról csak a hajnali órákban távozott, s d. e. 11 óra után visszautazott Kis-Terennére. — Gr. Degenfeld Lajos úr, Szirákáról szept. 7-én érkezett a székvárosba, hol 8-án a csikókiállításon előbölt s a díjakat osztotta ki. A tisztelt és szeretett gróf a dalünnepélyeken élénk résztvevő. A dalünnepélyen a vidékiek közül résztvettek: Laszkary Gyula és Dessewffy Ödön urak is. — Josenzsky Danó, budapesti közjegyző úr családjával városunkban időz, s szeptember 18-án utazik Budapestre.

A közigazgatási bizottság e hó 27-én rendkívüli ülést tart.

Csalomjai úr „Neologia és Orthologia” című nyelvészeti értekezése, mely a nyelvészek előtt nagy figyelmet keltett, külön lenyomatban is megjelent. A füzetkét Kék László úr nyomdájára igen izletesen állította ki.

A szirákon augusztus 26-án a sziraki kiesedővő intézet javára tartott nyári mulatság anyagi eredménye a következő: bevétel 148 frt, melyből levontva a 102 frt 51 kr kiadást, a tisztajövedelem 45 frt 40 kr, mely összeg az intézet pénztárába beadatott. Felülfizettek a következők: gróf Degenfeld Lajos 10 frt, Dessewffy Ottó, Kohn József, Hoffmann Jakab 5-5 frt, Schöberger Rodólf 4 frt, Schönaigner Frigyes, Dessewffy

lestek a dalegyület ezen remekmű előállításáért, melynek munkájánál őket csak a honleányi ihlet buzdította. Miután a testületet elhelyezkedtek, a dalegyület a nagyterem közepén rendezte álltak, Gr. Degenfeld Lajosné és a koszoruleányoktól küldött üdvözlés megrögzött. Néhány percz múlva a zászlóanya az együleti elnök karján, környelve a vőfélek karján vezetett koszoruleányok által, megérkezett; a roppant nagy közönség részéről megdöbbentést, s az állványon a koszoruleányokkal helyet foglalt. Ekkor a losonczyi és b.-gyarmati dalegyületek Vörösmarty szövegét megváltoztatva énekeltek el, a Garam Jenő együleti elnök következő beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

„Méltóságos grófné, melyen tisztelt közönség, kedves vendégeink és pártolóink!

Az ember tehetségénél fogva művelődésre, hajlamánál fogva pedig boldogságra vágyik.

A tudomány óriási eszközei és vívmányai; a különféle vallási rendszerek az erkölcsi igazságok érvényre emelésével, valamint a bölcséleti iskolák a lét és az élet céljait iránt tett kutatásaival kezdettől fogva arra törekednek, hogy az emberiség ezen eltérő két pályafutását összeegyeztessék. Az eddigi tapasztalatok tanúsítják ezen törekvések csekély eredményét.

Mig azonban az értelem ezen sisifusi munkát teljesíti, sokkal szerencsésebb volt az ember észke, mely ellette a nagy természet egyik életjelenségét s ezt művészetileg fejlesztve, az emberiség közkincsává tette. Értsem a zenét, mely bűvös erejével azelidíti erkölcsünket, enyhíti fájdalmaikat, vigasztal, felvidít, s a kebel legbensőbb érzelmeinek megadja azon hangot, mely képesse tesz arra, hogy figyelmen kívül hagyva minden anyagi érdekét, életünk célját valamely magasabb eszmével kapcsolhassuk össze.

S ebben rejlik a zene jelentősége és fontossága, mert e szerint az művelődésünk egyik tényezője s egyzersaminde lelkiünk felderítése által boldogságunk eszköze s előmozdítója.

A b.-gyarmati dalegyület, mely 1876-ik évben Ujhelyi Boldizsár buzgó elnöksége alatt alakult, szerény körben és szerény eszközökkel bár, szinte a zenének, még pedig annak legzesebb, s az irás szavai szerint a mennyben is legkedvesebb nemének, az éneknek művelését tűste ki feladatának. Meg fogunk-e valaha teljesen feladni feladatunknak? az sok oly körülmény kedvező találkozásától függ, melyek előidézőse erőnket meghaladják; hőt évi küzdelem után azonban mégis oda jutottunk, — amit ózinto örömmel nyitvánitok, hogy egyrésztől növekedő mértékben van szerencsénk közönségünk úgy anyagi mint erkölcsi támogatásában részesülni, s másrésztől mindinkább fogyni látjuk azok számát, kik törekvéseinket kicsinylésel kísérik; eljöttünk tartottuk onnélfogva az időt, hogy közművelődési hivatásunk iránti hitünket nyilván hirdetve, megszilárdulásunknak jelképileg is zászlónk felváltása által kifejezést adjunk.

E végből kértük tehát fel önöket melyen tisztelt vendégeink a pártolóink, hogy ezen tényünk jelentőségét s ezen ünnepélyünk fényét becses megjelenésükkel emeloi szíveskedjenek.

Üdvözlöm onnélfogva a legmélyebb tisztelet és hűlés érzelmeivel elősorban Méltóságodat, ki magas állásával oly méltóan tudja hajlamait összeegyeztetni, virágunk tanúsított kegyessége által együletünk jövőjét biztosította, — valamint önöket kedves vendégeink és pártolóink, kik szíves meghívásunknak engedve, itt készséggel sőt áldozattal ily szép számban megjelentek. Fogadják ezért szívűnk méltóbból fakadó köszönetünket.

Midőn ezzel ünnepélyünk sorozatát megnyitnám, kedves kötelességemnek tartom egyzersaminde köszönetemet nyilvánítani azoknak, kik bőkezű adakozásikkal zászlónk létesítését elősegítették, és különösen megemlékezni azokról, kik tisztán az ügy iránti szeretetből minden jutalom nélkül zászlónkat — ezen remekművet készítették; sőt büszkeséggel emlékezem meg arról nemcsak azért, mivel vállalkozóink ezzel oly mártat létesítettek, mely mindig dicsőségére fog vlni ügyességüknek és nemes érdeklődésüknek, hanem különösen azért, mivel lobogónk az üzérkedésnek még árnyékától is megóva lévén, az a himzők ifu szívűk tiszta érzelmeinek miotegy belehímezésével már eredetileg is felszentelve van.

A zászló készítésével közreműködtek először Kövér János polgári iskolai tanító, ki a rajzát készíté, továbbá Benzenlechner Leontia polgári iskolai tanítónő és vezetés mellett Dömök Erzsébet, Dömök Lujza és Bogdán Szidónia kisasszonyok. Az úr isten őket sokáig őltesse!

Ezen előző beszéd után Brankovics György ur, a „Budapest“ szerkesztője elszavalt Csalomjai (Pajor) látván ur kitűnő alkalmi hymnust, melyet sentebb közlünk. A szavakat igen jó benyomást keltett. Majd Bodnár István ur egy velős és tartalmas ünnepi beszédet olvasott el, melyre a két dalegyület Beethoven „Isten dicsőítésé“ című ünnepi dalt zongta el. Erre következett

a szögbeverés.

Az első szöveget Ő felsége Magyarország apostoli királyának tiszteltére Garam Jenő együleti elnök vezette be.

A második szöveget gróf Degenfeld Lajosné zászlóanya Jelölté volt: „A dal égi kincs, mely nélkül ridog az ember.“

A harmadik szöveget gr. Gyürky Ábrahám főispán nevében vezette be.

A negyedik szöveg a dalegyület nevében vezetett be Garam Jenő elnök által. Jelige: „Egyetértés lengje körül a diadal kövessé.“

A törvényhatóság nevében Madách Károly alispán. Jeligeje: „Nógrad a közügyért.“

A királyi törvényesek nevében Fridrich Lajos. Jeligeje: „Munkásság, igazságszeretet és a kötelesség pontos teljesítése ad nyugalmat a lelkiismeretnek.“

Burizsz Mihály B.-Gyarmat bírja a város nevében. Lorag Imády Károly a róm. kath. egyház nevében. Símok Frigyes az ev. egyház nevében. Jeligeje: „Éneklésnek szava lakozik az igazságnak hajlékában.“ (Zsoltár 118.)

Nedics János a gör. kkeleti egyház nevében. Az íar. egyház nevében az itteni főrabbi az egyetértés megszilárdítására igen tartalmas beszédet mondott. Hoff Lenke a koszoruleányok nevében.

A vőfélek nevében. Az 52-ik honvédszászlóalj nevében Madách Manó főhadnagy. Jeligeje: „E zászló az egyetértést és a dalművészetet diadalra vezesse.“

Köry Tivadar az ügyvédi kamara nevében Komjáthy Anzelm kir. tautelügyelő Jelige: „Nemzeti nagyságra csak a tudományok és szépművészetek fejlesztése emel.“

A tanstületek nevében az egyes iskolák igazgatói. Manóssy Alajos a tűzoltó egyület nevében. Jeligeje: „Gyujtsón a dal.“

Harmos Gábor a b.-gyarmati takarékpénztár nevében. Jeligeje: „A vagyon hatalmasabb tehet, de boldoggá csupán a szív és kedély nemessége.“

Gazdik Lajos a népbank nevében. Fedi Henrik a takarékpénztár és hitelintézet nevében. Jeligeje: „A pénz a szépművészetet is támogatja.“

Melicher Ferenczné a vörös kereszt-egylet nevében. Baintner Ottó a megyei gazdasági egyület nevében. Jeligeje: „Ki mint vet, úgy arat.“

Karlík János az ált. ipartársulat nevében. Jelige: „Hódíts, mi védünk.“

Kubányi József a szűzazabó és szűcs ipart. nevében. Trajbár János a csizmadia ipartársulat nevében. Brenner József a b. gyarmati iparos ifjusági egyület nevében. Jelige: „Összetartás által bármily nagy czél elérhető.“

Brattszert Alajos a „Cassinó“ nevében. Elheniczky Mór a „Népkör“ nevében.

Horváth Danó a „Nógrádi Lapok“ nevében. Jelige: „Ha zengsz, csak bönzserelmet zengjen minden dalod.“

Baitner Arnold a korecsolya egyület nevében. Jelige: „A dal a szív jegét is felolvasztja.“

Reményi Károly a pártoló tagok nevében. Jelige: „Pártolói mindent a mi szép, jó és igaz, ez nem érdem, csupán elégedetlenség honfiai és honleányi kötelesség.“

A losonczyi dalegyület nevében. Jelige: „Mindig magasan lengjen a baze dicsőségére.“

Zelenka János karnagy: „Nyelvében él, dalában érez a magyar.“

Ezután következett a tagok összes sora, minden tag egy egy talpraesett jeligét mondott el a szögbeveréskor.

A szögbeverési ünnepély befejezése után a zászlót a koszoruleányok nevében Rolf Lenke megkoszoruzta s gróf Degenfeldné az együleti elnöknek, majd ez Hábor Sándor zászlótartónak átadta. A dalegyületek az ünnepély befejezését a „Hymnust“ énekeltek el. A zászlóanya és a koszoruleányok az ünnepély végével ugyanazon rendben, amint bevonultak, elbágyták a nagytermet.

Közébd.

A nagyterem az ünnepély után 2 órával később már fehér asztalokkal volt körülrakva. A közébdőre, az aláírottakon kívül számosan jelentkeztek, úgy hogy az összes résztvevők száma 180-ra emelkedett, mi egy kis zavart idézett elő. Ez azonban a jó hangulatot egy cseppet sem lankasztotta, sőt ellenkezőleg, emelte; mert hiszen volt itt miben gyönyörködni. A zászlóanya és köre, a sok szép urhölgy és a koszoruleányok szobbnél szebb serege, mindannyian gyönyörű látványt nyújtottak, s a jó toasztok és zene az ember lelkét folyvást elfoglaltságban tartották. Az első toaszt az elnök részéről Ő felsége a király és a királyné, valamint a trónörökös pár és újszülött gyermekük: Erzsébet tiszteletére mondatott. Ugyancsak Garam Jenő éltette gróf Degenfeld Lajosné zászlóanyát, Wladár Miksa gróf Degenfeld Józsefnét, Harmos Gábor Laszkáry Gyuláné szül. Tihanyi Borbálát, Reményi Károly a koszoruleányokat, Zelenka János a losonczyi dalegyületet, Zelenka Gyula B.-Gyarmat közönségét, stb. Az ebéd csak d. u. 4 órakor ért véget. — Az ünnepély koronája volt este 8 órakor

a díszhangverseny és az ezt követő táncestély.

Már benne voltunk a szerencsében és így bizton vártuk, hogy az ünnepély bátralevő része is fényesen fog sikerülni; és úgy lön!

Az idő, mely a bankett és az estély között lefolyt, gyorsan tört el; a vidéki kedves vendégek látogatását fogadtuk. Azután 8 órakor megindult a kocsirobaj a megyeház felé, de ez egészen előtű volt az évek óta megszokott szórványos gyülekezésről; seregesen, mint a méhraj, jött egymásután nagy terembe a díszesen díszesbb közönség, s mivel ez 9 óráig folyton így tartott, a hangversenyt bajos volt korábban megkezdeni.

Ekkor azonban rázendíté dalegyületünk az „Olyan a te dalod“ című férfi-négyest, szép áronyalás, hangsúlyozás és tüzelt; mi természetesebb tehát, hogy gyujtani is kellett a dalnak.

De még nagyobb volt a taps, mely a műsor második pontját követte: a zászlóanya gróf Degenfeld Lajosné játszván Beethoven „Sonata pathétique-jét.“ Azok, akiknek szerencsénk volt a grófnőt már szombaton este — a dalegyületek összejáratja előtt — a nagyteremben felállított zongorán klasszikus darabokat játszva hallani: már nem voltunk egészen meglepve, tudtuk, hogy e főrangú hölgy a zenének avatott papnője. És valóban a választott darab hangversenyünket a kamarai estélyek sorába emel. Kitűnő technika, mely érzés s a remekmű szabatos értelmezése jellemzik a grófnő játékát. Szinte sajnáltuk, hogy ez egy — bár nagyszabású darabban be kellett értnünk és nem hallhattuk legalább Liszt valamelyik magyar Rhapsodiáját is. — A közönség szűnni nem akaró taps által fejezte ki elragadtatását s a grófnő iránti mély tiszteletét.

Ezután a losonczyi dalegyület, ezen tekintélyes számú régi gárda lépett az emelvényre s jeles karnagya Hudecz Miksa ur vezénylete alatt remekül énekelte el: „A megfagyott gyermek“ című műdalt. Felettébb jól esett hallani e koszos dalegyület első tenorját, mely a legkisebb erőfeszítés nélkül mindig a legesegőbb hangon vezetett. Művészi éneküket közki-vánatra egy-egy dallal voltak szívesek megtoldani.

De érdekese volt a program negyedik száma is, városunk derék szülötte ifj. Farkas Ferencz joghallgató ur játszott — Ániger László ur zongorakísérete mellett — két kiválóan szép begedű darabot: Raff „Canzoná“ ját és Beethoven „Rondó“ ját. Ez volt ifju barátunk első nyilvános fellépése szülővárosában, s mivel hogy megmutatá, hogy a vonót ép oly ügyesen tudja kezelni, mint amily jól énekel a karban; reméljük, hogy ezentúl gyakrabban lesz alkalmunk találkozni vele a nyilvánosság terén. Ániger László ur ismert zongora-játéka szintén sűrű tapsokat aratott.

A műsor következő száma: Brankovics György ur felolvasása volt. Ennek szövegét lapunk jövő számának tárczarovatában adjuk, itt elég legyen csupán annyit mondanunk, hogy ily kitűnő előadást megénk nagyterme régen nem hallott és élvezett. A szerző előadása után minden oldalról orációkban részesíték.

Végül jött a dalárok nagy csatája. Zelenka János nagyérdemű és fáradhatlan karnagyunk vezénylete alatt adta elő a losonczyi és b.-gyarmati egyesült dalegyület Huber Károly „Harmonia dicsőeske“ című ép oly nehéz, mint nagyhatalú férfingyes zongorát, Milován János ur bátran kitűnőnek mondható zongorakísérete mellett. Ez impozans és nagy dalmű a hallgatóságban a legéberebb figyelmet volt képes fölébresztetni, dacára, hogy a hangverseny műsora eddig már csaknem két órát vett igénybe, s a fiatal leánykák bizonyára már türelmetlenek valának a miatt, hogy éjféli előtt 11-re járt az idő és még a táncnak se híre, se hamva! No de a harmonikus és heroikus dal azért lebilincselte őket is, és nagy totazással hallgathatták Hudecz Zeigmond ur solo baritonját. Derék daláraink művészetileg teljes sikert aratott, s a hangverseny méltó volt az ünnepélyhez.

De méltó volt a rákövetkező táncvizigalom is, melynél népesebbet a megyeháza fényes parketjén régóta láttunk; pedig a szeptember havában beállott és folyton tartó nagy esőzés, mint biztosan tudjuk, számos vidéki családra nézve képezett akadályt a megjelenésben.

Mindazonáltal képviselve volt itt az egész megye, kivált a sziráki és a losonczyi járás. — Lady patronessként is a zászlóanya szerepelvén: gyönyörű suite-jével 11 óra után helyet foglalt a tiszteletére felállított és családi színeivel (kék-fehér) és monogramjával díszített menyegzőt alatt.

Sokáig azonban a grófnő nem maradhatott nyugton, mert a táncot Harmos Gábor ur vele nyitotta meg. Az első négyesben ugyancsak Harmos Gábor ur volt párja, átellenese pedig Laszkáry Gyuláné szül. Tihanyi Biri urnő gróf Gyürky Ábrahám főispánunkkal, ki a dalegyület közművelődési törekvései méltatása végett direkt K. Terennéről jött a hangverseny és táncvizigalomra.

A grófnő öltözete halvány lilla selyem volt, akót uszálylyal, Laszkáry Gyuláné halvány lilla selyem bruxelles-i csipkével díszítve; gróf Degenfeld Gyuláné

szül. Szilassy Irma, Debreczen szab. kir. város és Hajdúmegye főispánjának neje s a zászlóánya sógoröbje, ki a tánczban szintén részt vett, tengerzöld selyem bordeauxval díszítve; a zászlóánya testvére Dessewffy Ödöné granátaszín selyem ruhában.

De ki győzné mind leírni a sok szép toilletet.

A főnőbb nevezettek kivül ott láttuk az estélyen báró Buttler Henrikét és Frigyesét, Bereczely Béliánét, Madách Károlyt, Fridetzky Lajosét, Györgypál Ferenczét, Ujhelyi Boldizsárét, Komáromy Bodinét, Harmos Gábornét, Hanzély Mártonét, Gloss Samuét, Szerémy Gábornét, Kleyn Jánosét, Melicher Ferenczét, Horváth Miklósnét és Danónét, Veres Józsefnét, Budecz Zsigmondét, Sutranyavszky Gézáét, Ruszinkó Antalét, Vajda Miklósnét, Tóth Sándornét, Komjáthy Jenőét és Miklósnét, Ondrejkovics Lászlónét, Margócsy Józsefnét, Mandóssy Alajosét, özv. Brankovics Györgynét, Droracsek Jánosét, Kubányi Józsefnét, Fábry Jánosét; a koszoru leányok és a többi báli szépségek közül: Alk Irma, Bánbidy Mariška és Lujza, báró Buttler Matild, Biskup Aranka, Bereczely Mariška, Benzenlechner Leontine, Dessewffy Melanie, Dettrich Margit, Dömök Erzi és Lujza, Egry Irma, Fayl, Fülkel és Fridetzky Mariška, Gally Gizella, Gloss Jolán, Hanzély Hermin, Hacser Margit, Holl Augustá, Horváth Ilonka, Koczsaurok Mariška és Jenni, Komáromy Sárika, Komjáthy Czilli, Kubányi és Madách Margit, Méhes Mariška, Messa Olga, Markus Mari és Anna, Nigrinyi Riza, Prónay Margit, Plattky Szilárd, Pongrácz Matild, Rolf Lenke, Rafanidesz Aranka, Schönaigner Adrienne és Jenny, Szerémy Irén és Margit, Stür Mariška és Matild, Ujhelyi Sarolta, Wladár Vilma és Biri k. a.

Mondanunk is fölösleges, hogy a táncz kiválóan kivirradtig tartott, és hogy a mulatság, valamint az egész ünnepély kedves emléke sokáig fog élni közölünk.

Beniczky Gyula manifestuma.

E becses lapok 35-ik számában Beniczky Gyula lemondott esperességi felügyelő ur azon „ballomása” és „tudomása” folytán, hogy az egyházak „egy része” ismét őt szándékozik bizalmával megtisztelni, határozottan kijelenti, hogy lemondásához ragaszkodik.

Ezen nyilatkozattal szemben az egyházak nem tehetnek mást, minthogy e lemondást, mint megmásíthatlant, tudomásul veszik; és csak sajnálni lehet, hogy azon belső emberek, kik sokakat felbuztattak, miszerint az általánosan kifejezett óhajlás e szándékot okvetlen megmásítandja, jobban nem voltak informálva, mert mint a „N. L.” ugyanazon számából kitűnik, a szűgyi egyház is még ezen elterjesztött hiedelem alatt adta Beniczkyre szavazatát. Már pedig a kik a manifestumot olvasták, azok ezt semmiképen nem tehetik. Mert utóvégre Beniczky nem Csálóka Péter és a nógrádi esperesség nem lipói alispánosság.

Mondom, hogy ama belső emberek csak a zavart mozditották elő. És megakadályozták azt, hogy a szeptemberi szavazásnál egy imposans többség valamely kitűnő férfiú körül csoportosult volna. Mert hiszen van még ilyen, hál’ Istennek a mi egyházmegyénkben. Csak Szontaghot, Pulszkyt kell említenem.

Minekutána pedig ama nem jól informált hangadók mivoleto feletti sajnálkozásomnak kifejezést adtam volna, lehetetlen megjegyzés nélkül hagynom a lemondott felügyelő úrnak érvelését, melylyel lemondásához való ragaszkodását indokolja.

„En — egymond — ha mint régi autonomicus s alkotmányos ember, megcsokva a többség akarata előtt meghajolni, ezeken (i. i. a megtörtént ellentéteken) magamat túltenni tudnám is nem akarom a nt. esperességet azon kellemetlen eshetőségnek kitenzi, hogy világi elnökével lényeges kérdésekben általam is tisztelt szabad meggyőződését követve, ellentétes állást legyen kénytelen elfoglalni.”

Ez indokolásból a nagy közönség is értesült arról, hogy Beniczky ur az esperességgel meghasonlott.

Hogy azonban a nagy közönség is, ki Beniczky ur ezen nyilatkozatát olvasta, tájékozva legyen, milyen „lényeges kérdések” azok, melyek miatt ő az esperességgel meghasonlott; talán épen az esperesség igazolásának érdekében szükséges a lényeges kérdéseket nyilvánosan szellőztetni.

A lemondott felügyelő ur két esetet hozott fel lemondása alkalmával, melyek benne a lemondási szándékot megérlelték. Első az, hogy egyetemes felügyelőnek Prónay Dező, egy függetlenségpárti ember lett megválasztva. Erre egy „régí autonomicus és alkotmányos” férfiúval szemben igen kevés a mondanivalóm. Talán elég annyi, hogy nem az esperesség, hanem az egyetemes egyház választotta Prónayt, és hogy az egyházi ügyekbe épen azok akarták a politikát becsom-pézni, kik Prónaynál a pártolást kifogásolták, s ellenében hivatalos kormányjelöltet állítottak.

Másik az, hogy épen a nógrádi esperesség kezdeményezte, azon hazafias határozatot, mely az egyetemes gyűlésen is elfogadtatott, miszerint a panszlavizmus egyházi vétésének is tekintessék, s ellene az egyház is szigorú rendezabályokat alkalmazzon. — Beniczky ur ezt megfoghatatlan okokból ellenozte. Am hogy véli Beniczky ur lehetősnek, hogy a panszlavizmus ellen az egyház is megtegye kötelességét, ha előbb erre nézve normatizumot föl nem állit, az az ő titka lehet, tény azonban, hogy jobb módot ama az ország szívében egyháziilag összegyűlt országos bírú férfiak, kik között ő is jelen volt, föl nem találtak. Így hát a régi autonomicus és alkotmányos — s talán hozzá kell tennem — magyar embernek ezen határozat előtt csakugyan meg kell hajolni.

Nem vonom kétségbe, hogy szabad az embernek valamely tisztességéről minden indoklás nélkül is lemondani, de protestans s a mellett „régí autonomicus és alkotmányos” embernek ily indokolással lemondani igazán érthetetlen valami. Talán azért nem bíttuk, hogy ez komoly legyen. Most már bíszük, de egyszerűs mind szomorkodunk felette. Nem azért, hogy egy különben jeles férfit elveszítettünk, de azért, mert e férfit sohasem bírtuk. A mi tiszta demokracziánkat a parlamentarizmus, a mi vallási buzgóságunkat a materializmus ostromolja. Jó lesz az idők ezen jelét megfigyelünk s az álomból fölsarkennünk. *Gadi Mihály.*

A losonczy kiállítás.

Rövid az idő, mely a Losonczon tartandó általános termény, ipar, gazdasági eszköz és gép-kiállítástól elválaszt, a midőn alkalma lesz Nógrádmegye gazdasági iparos közönségének bebizonyítani, hogy a kor intő szavát megértette, s legfontosabb ügyei iránt érdeklődik.

Ne engedjük a még hátralevő napokat elmúlni. Tegyük meg mindent, a mit jelen esetben megyénk, egyesületünk, saját magunk s a közügy érdekében tenni hazafiai kötelesség.

Az utolsó évtized alatt szerzett tapasztalatok eléggé bebizonyították, hogy mind a kézmű-ipar, mind a mezőgazdaság fejlődésének, virágzóbbá tételének hatalmas rögöi a kiállítások. A gondolni s tanulni szerető ember ott mindig újabb tapasztalatokat szereshet.

Czélunk a megye területén termelt különféle mezőgazdasági, kertészeti és ipari termények bemutatása, ismertetése és a termelési ösztönfokozás, a verseny folytonos ébrentartása. Hasznossá válik ezen intézkedés úgy azon termelőre, kinek érdekében áll, hogy fázadozásainak eredményei minél szélesebb körben fájának ismertekké, mint azon termelőre nézve is, ki tiszta, hibátlan vetőmagot megbízható forrásból beszerezni óhajt. Mert arra nagy szükségünk van, hogy természetményeink minél szebbek, minél jobbak, minél kitűnőbbek legyenek. Ezt pedig úgy érhetjük el, ha természetményeinket a hasonló mű tárgyak közé állítván, a szakértők bírálata alá bocsájtjuk, s abból a jövőre tanulságot merítve hasznunkra fordítjuk. — Kérdjün minden gazda, gazdaszony és iparos a maga természetményeiből mutatványt olyat a milyen van, úgy fogja a kiállítás hü képét mutatni Nógrádmegye természetményeinek. Így lesz kiállításunk szép és tekintélyes, mert mindenki talál a maga körében olyan cikket, melyek bátran kiállithatók.

Igy mutatjuk fel az országnak, hogy Nógrádmegye gazda és iparos közönsége nem marad hátra más megyék mögött, melyek már több év óta sikerült kiállításokat rendeznek.

Siessünk tehát bejelentéseinkkel, melyre a határidő szeptember 20-ig meghosszabbított. Most nyílik alkalom minden egyesnek a közügyet erejéhez mérten előmozdítani, s a részvételeket méltán éri a közönyösség vádja.

A kik mint kiállítók vagy pályázók részt nem vehetnének, jelenjenek meg szemlélkül, mint a közjót és haladás igaz barátai. Látogatásuk nem vezetend kárba, az ott szereshető tapasztalatok, ismeretek biztos kamatot hoznak a jövőben. *A rendező bizottság.*

Szabályrendelet

a szűlő szűretelési idő meghatározása tárgyában.

1. §. A kis és nagy községek, illetve Losoncz ren. tan. város képviselőtestülete feljogosítottak, hogy a község és csatolt puszták határában fekvő szőlőhegyekre kiterjedőleg a szőlőbirtokosok előleges meghallgatásával, a szűretelés megkezdésének idejét évenként szeptember 30-ig határozzák meg, úgy azonban, hogy a megkezdési idő október hó 10-nél kivételkép csak az esetben tűzhető ki előbbre, de legfeljebb október 1-jére, ha rohamos rothadás észleltetvén, a képviselőtestület kétharmad része a korábbi szűretelés megkezdését jónak látja.

2. §. Az ekként meghatározott (szűretelési) határidő 8 nappal megelőzőleg szokott módon közhírré tesendő.

3. §. A községek előjárói kötelességnek a meghatározott idő előtti szűretelést karhatalommal is megakadályozni, s erről az illetékes szolgabíró haladéktalanul értesíteni, szükség esetén annak közreműködését is kikérni.

4. §. A sajónként elkülönített táblákba (csatornákbá) ültetett szőlő, annak tiszteles gréttelge beültetével előbb is beeszedhető, azonban a fűszárat az előző pontok szabálya alá esik. Ily szőlők a községi előjáróságnakidejékorán bejelentendő s nyilvánartandók.

5. §. A természetbeni eladásra szánt szőlő leeszedésére ezen szabályrendelet intézkedési nem vonatkoznak, a tulajdonos azonban a szedés megkezdése előtt szándékát a község előjáróinak bejelenteni köteles.

6. §. Ezen szabályrendelet, illetve a képviselőtestületek ezen alapon hozott s köllőleg közhírré tett határozata ellen vétő kihágást követ el, s 2 frittól 50 frittig terjedkező pénzbüntetéssel, de nem hajthatás esetén megfelelő elzárással büntetendő.

Azon községi bíró pedig, ki a képviselőtestületet a szűret megkezdésének elhatározása czéljából köllő időben össze nem hívja, fegyelmi vétéséget követ el.

7. §. A járási szolgabírók ezen szabályrendelet szigorú végrehajtásáról tudomást szereznii, köllőleg ellenőrizni, s a községeként megállapított szűretelési határnapokat az özi közgyűlésnek bejelenteni kötelességük.

8. §. Ezen szabályrendelet folytán elkövetett kihágások folytán első fokban a kis és nagy községek területére nézve az illető járás szolgabírája, Losoncz ren. tan. város területén a város rendőrkapitánya, vagy a városi tanács által e részben megbízott városi tisztviselő, másod fokban a megye alispánja, harmad fokban pedig a magyar kir. belügyminiszter bíraskodik.

Kiadta:
Harmos Gábor,
főjegyző.

A Losonczon f. évi szeptember 30-án és október 1—2-án rendezendő iparkiállításán B. Gyarmat város önálló iparosai és iparos segédei munkáikkal szintén részt vesznek.

Miután azonban a kiállítási tárgyaknak Losoncra s onnan visszazállítása tetemes költséget igényel, s a kiállítók tárgyaik elkészítésével anyagilag már eléggé terhelve lévén, nehogy a szállítási költséget is ők legyenek kénytelenek fedezni, — a kiállítás ügyében alakult helybeli végrehajtó bizottság f. évi szeptember 14-én tartott ülésén elhatározta, hogy a Losoncra küldendő tárgyakból — a szállítási költségek fedezésére — helyben két napig tartó kiállítást rendez, mely szeptember hó 23—24-én, vasárnap és hétfőn, reggel 9—12-ig és délután 2—5 óráig a helybeli polgári iskola rajztermében 20 kr belépti díj mellett fog megtartatni; megjegyzésével annak, hogy a kiállítók belépti díjat nem fizetnek.

Midőn tehát a hazai ipart pártoló közönséget a helybeli kiállítás minél tömegesebb látogatására felkértem, egyuttal felhivom a kiállítókot, hogy tárgyaikat szeptember hó 22-én szombaton a polgári iskola rajztermébe beadni sziveskedjenek.

B. Gyarmat, 1883. évi szeptember hó 15-én
A losonczy kiállítás helybeli végrehajtó biz. nevében:

Reményfy József,
bizottsági elnök.

Hírek.

Személyi hírek. Gróf Gyürky Ábrahám, megyénk kitűnő főispánja, ki a b. gyarmati dalegyet zászlóváltási ünnepélye iránt elejétől fogva mindvégig melegen érdeklődött, az ünnepély napján szept. 9-én daczára a szakadó nagy esőnek Kis Terennéről eljött a megye székvárosába. Megjelenése az ünnepélyen a legjobb hatást keltozte. A főispán a mulatságról csak a hajnali órákban távozott, s d. e. 11 óra után visszatért Kis Terennére. — Gr. Degenfeld Lajos ur, Szirákra szept. 7-én érkezett a székvárosba, hol 8-án a székfoglalásán előkölt s a díjakat osztotta ki. A tisztelt és szeretett gróf a dalünnepélyekben élénk részvételt tanusított. A dalünnepélyen a vidékiek közül résztvettek: Laszkáry Gyula és Dessewffy Ödön urak is. — Joesz nasky Danó, budapesti közjegyző ur családjával városunkban időz, s szeptember 18-án utazik Budapestre.

A közigazgatási bizottság e hó 27-én rendkívüli ülést tart. —

Csalomjal ur „Neologia és Orthologia” című nyelvészeti értekezése, mely a nyelvészek előtt nagy figyelmet keltett, külön lenyomatban is megjelent. A füzetkét Kék László ur nyomdájára igen izletesen állította ki. —

A szirákon augusztus 26-án a sziráki kisedővő intézet javára tartott nyári mulatság anyagi eredménye a következő: bevétel 148 fritt, melyből levonva a 102 fritt 51 kr kiadást, a tisztajövedelem 46 fritt 40 kr, mely összeg az intézet pénztárába beadatott. Feltűzötték a következők: gróf Degenfeld Lajos 10 fritt, Dessewffy Ottó, Kohn József, Hoffmann Jakab 5—5 fritt, Schöberger Radó 4 fritt, Schönaigner Frigyes, Dessewffy

Titusz, Nedeczky Géza 2-2 frt, Kiss János, Okolicsányi, Dávay Gusztáv, Koss Béla, Méhes Sándor, Udvardy László és Berczelly Vilmos 1-1 frt.

Működvelői előadás lesz B. Gyarmaton szept. hó 18-án, az itt lévő színházban tagjai anyagi helyzetüknek felszámolására. — Elő fog adni „Az egyetlen lány.” A szerepek igen szerencsésen vannak beosztva. Hölgyeink közül közreműködők: Fölkel Mariska, Lévy Ilonka és Mariska, Kubányi Margit és Szerény Margit kisasszonyok; a férfiak közül: Hanzély Márton, Ifj. Farkas Ferencz, Muzslay Gyula, Udvardy László, Vatter Gyula urak. Ez alkalommal Csalmajai ur a „Duna tündére” című regékölteménye is fel fog olvasni. — A siker bizonyos. — Mint halljuk, folytatása lesz a megyeház kistermében.

Halálozás. Felsenburg Adolf, Felsenburg Tivadar b. gyarmati nagykereskedő fia, kinek Budapesten virágzó üzlete volt, szeretett hitvese és szülők nagy fájdalmára szept. hó 12-én Budapesten 30 éves korában elhalt. A holtat B. Gyarmatra hozták, hol s. hó 14-én nagy részvét mellett ment végbe a temetés izraelita szertartással. Béke poraira!

Kitüntetés. Az I. nemzetközi gyógyszerészeti kiállítás pery-je Bécsben a krondorfi savanyúvíz Stefánia koronahercegnő forrást az arany éremmel tüntette ki, miben ezen elsőrangú kedvelt savanyúvíz kitűnő voltának új tanúságát találjuk.

Hatvanban és vidéken a műveltebb közönség által régen érzett hiányt fog beszűntetni Deme Károly, kinek a közönség óhajának engedve, egy 8 osztályú felsőleányiskolát állít fel, melynek I, II, III, IV, V, VI-ik osztálya még az 1883-4. tanév szept. 15-én fog megnyílni. Ezen intézetben elemi, felső népiskolai tanítónők és az intézet igazgatótulajdonosa fognak tanítani. A beiratkozások szept. 1-15 ig tartanak. — Beiratásdíj minden tanév kezdetén 2 frt. Köztandíj az első 4 osztályban havonként 3 frt előre fizetve, az utolsó 4 osztályba havonként 6 frt szintén előre fizetve. Bizonyítvány kiállítása 2 frt. Az intézet fölötti főfelügyeleti jog és kormányzás a kir. tanfelügyelőség közbejöttével

a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszteriumot illeti.

A losonczyi kiállítás tárgysorozataiban főlve 1 éves mécsikő vásárt a nagyméltóságú földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium nem engedélyezte, mintán az eddig történt tömeges vásárlások miatt az állami méntelepken, helyiség hiányából több csikó el nem helyezhető. Ugyanezen ekből elmarad a katonai tisztikar részére törve vett két éves csikóvásár is.

Személyszállítási kedvezmény: a losonczyi kiállításra utazók részére folyó évi szeptember 26-tól bezárólag folyó évi október 10-ig terjedő időtartamra a magy. kir. államvasutak igazgatósága által azon kedvezmény engedélyeztetett, hogy az illetők személyvonatoknál (gyorsvonatok kizárásával) III oszt. jeggyel a II. osztályban, vagy fél II. osztályú jeggyel a III. osztályban; továbbá omnibusz vonatoknál fél I. osztályú jeggyel a II. kocsi osztályban utazhatnak. Ezen kedvezményt igénybe vevőknek azonban a magy. kir. államvasutak igazgatósága által kiállított igazolvánnyal kell ellátva lenniük. Mindazon t. egyleti tagok és kiállítók, kik a losonczyi kiállításon résztvenni óhajtanak, a megfelelő igazolványért szíveskedjenek az egyesületi titkárhoz legkésőbb s. évi szeptember hó 20-ig fordulni. Mégjegyeztetik, hogy a jegyváltásnál az igazolvány előmutatandó.

Egy csinos kis közikönyvtár mely felerészben gazdasági, másrészt pedig szépirodalmi munkákból áll, jutányos áron eladó: Vörös Árpád közbirtokos úrnál Vilken. —

Zugiskola Dejtáron. Noha Dejtáron nyilvános jelleggel felrúházt elemi iskola van, mégis néhány családnál zugiskolát tart fenn, hol hozzá még a hat évet el nem ért növendékek az írva-olvasásra, a nyolcz évesek pedig a miniszteri rendelet nyílt tilalma dacára az V. elemi osztály tananyagára szorítva vannak. — Ezen abnormis állapot úgy látszik eddig kikerülte külföldben erélyes polit. közegeink figyelmét, de jelen fel-

szólásunk után reméljük, hogy ezen szellemtompító, egészségvesztető iskola is többi hasonló társai sorsára jut (V.)

A jogászegylet B. Gyarmaton szept. hó 17-én d. u. 6 órakor a kaszinóban felszólási közgyűlést tart. Az egylet majdnem két évig vegetált.

A b. gyarmati országos vásár szeptember hó 24 és 25-ik napjain fog megtartatni.

Tisztelt Szerkesztő úr! A „Nógrádi Lapok” f. évi szeptember 9-iki számában a f. hó 1-én tartott közgazgatási bizottsági ülésről szóló tudósításban az én nevem alatt megütközéssel olvastam azon kitélt, hogy Krasák körjegyzőnek a vállalatokból való kizárásával a zsidók malmára hajjuki a vizet! — Hosszánat kérek, eme szavakkal, melyek egy komoly hatósági tanácskozásból talán kissé inparlamentárisnak, én nem éltem, és minthogy egyebet nem akartam és nem is mondottam mint azt, hogy nevezett körjegyző eltávolításával az útalap hátrányára a concurrentiát fogjuk csökkenteni és nézetem szerint a közigazgatási bizottság nem azon hely, hol a napirenden lévő társadalmi kérdéssel szemben álláspontunkat és nézeteinket fejtegetjük: ez okokból tiltakoznom kell az ellen, hogy ily általam nem használt, a tanácskozás tárgyilagosságával meg nem egyeztetendő kifejezések nekem imputáltsanak. — Midőn e soroknak becses lapjának legközelebbi számában leendő közlését kérném, kiváló tisztelettel vagyok*)

B. Gyarmaton, 1883-ik évi szeptember 12-én.

Kéz szolgája:

Egilmayer Adolf, kir. főmérnök.

*) Megengedjük, hogy a t. főmérnök úr a fenti kifejezéseket nem használta, de szavainak oly értelmet lehetett tulajdonítani.

Felőlő szerkesztő:

Horváth Danó.

GUTJAHR és MÜLLER

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár

a Margithid közelében, ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurök gazdaság számára:

Járgány-Cséplőgépek
Szélelő rosták.
Kukorica morzsolók
Szecakavágók.
Borsajtók.

Különlégességék malmok számára:

Duplamalmok.
Malm trieurhenger.
Gabona osztályozó hengerek.
Koptatógépek.
Dara választógépek.
Tarárok.
Detacheurök.

Malm alkatrészek:

Transmissiók.
Szíjkerékek.

Rostalemezek:

Cséplőgéprosták.
Liszthenger sziták.
Koptató-lemezek.
Ráspoly lemezek stb.

Gyári raktár és eladási hely B. Gyarmaton

ANINGER TESTVÉREK vaskereskedésében.

Árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve.

25-13

KRONDORFI
Savanyú-Kút
STEFANIA
Koronahercegnő
forrás.

10-10

Triszt, 1882
arany érem.

Szénsavdús természetes égv. szőlővíz, hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainál. Kútállalat Kahl's társaság Krondorfból Carlsbad mellett.

Főraktár B. Gyarmaton Omazta és Bachár uraknál.

Eladó ház és földbirtok.

B. Gyarmaton a nagy-tábor utcában 416 szám alatt lévő ház, 3 é. fél holdas beltérrel és hozzá kapcsolt 40 holdból álló tagosított birtokbeli szántóföld és rét, Galgóczy János tulajdonos által szabadkézből eladandó. 3-3

Czipész-üzlet.

Alólírott B. Gyarmaton a Kis-Tabán utcában (Grünbaum ezelőtt Ticsénszky-féle házban) női és férfi lábbeli üzletemet megnyitván, azt a hazai ipar által előállítható, — mindennemű lábbelivel a legnagyobb választékban berendeztem. — Megrendeléseket úgy helyben mint vidékre a legpontosabban teljesítek. — Ugyesintén javításokat is elvállalok. — Magamat a t. megrendelő közönség becses figyelmébe ajánlva, maradok

B. Gyarmaton, 1883 sept. 1-én.

Dvoracsek János,
czipész-mester.

2

Vetőmag eladás.

150 métermáza legszébb minőségű, teljesen tiszta s vetésre kiválóan alkalmas idejű rozsa, métermázánként 9 frtjával eladó Il-lés Üdön nől Tolmácson (u. p. Rétság). Megrendelések ugyanoda intézendők. 4-2

épes vagy csurgatott

MÉZ

méheknyér (nyár) és fűszertől gondosan előtisztított kapható szeptember 16-tól a szűgyi evang. pap-lakon. Előrendi egy kilogramm 77 forint. Másodrendi egy kilogramm 80 krajczár.